

Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Inhoudelijke elementen uit de nota aan de Vlaamse Regering van 25 oktober 2019 - Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Samenvatting

We schaffen het M-decreet af en voeren een begeleidingsdecreet in. We garanderen dat alle rechthebbende leerlingen ondersteuning behouden en dat de functie van ondersteuner blijft bestaan. Het huidige ondersteuningsmodel bevindt zich in het laatste jaar van een driejarige transitieperiode.

Via deze nota wenst de minister over een aantal aspecten duidelijkheid te scheppen en enkele belangrijke principes mee te geven. Deze principes zullen ook dienen als krijtlijnen bij het verder uittekenen van het begeleidingsdecreet en een definitief ondersteuningsmodel.

Situering

In het Vlaams regeerakkoord is beslist om het M-decreet af te schaffen. Daarnaast bevindt het ondersteuningsmodel zich in het laatste jaar van een driejarige transitieperiode.

Er zal een nieuw begeleidingsdecreet worden ingevoerd.

Via deze nota wenst de minister over een aantal aspecten duidelijkheid te scheppen en enkele belangrijke principes mee te geven. Deze principes zullen ook dienen als krijtlijnen bij het verder uittekenen van het begeleidingsdecreet inclusief een definitief ondersteuningsmodel.

1. We blijven inzetten op inclusief onderwijs.

De Vlaamse regering blijft achter het principe van inclusie staan, maar wil daarbij stapsgewijs werken. De doelstellingen vullen we pragmatisch en realistisch in. Het creëren van voldoende maatschappelijk draagvlak en pedagogische houvast is cruciaal. Met het begeleidingsdecreet willen we geen stappen terugzetten, maar willen we verder werken aan het draagvlak met het oog op een meer geleidelijke realisatie van inclusief onderwijs. Het nieuwe decreet beoogt niet minder inclusie, maar meer echte maatschappelijke inclusie : zoveel mogelijk leerlingen door zo goed mogelijk onderwijs in het gewoon onderwijs houden (niet meer leerlingen naar het buitengewoon) en vooral veel minder leerlingen naar het “schaduwonderwijs” (leerlingen die naar allerlei externe diensten doorverwezen worden voor bijles).

De basiszorg gericht op het creëren van leerwinst op school wordt verder uitgewerkt. We zoeken daarbij onder andere inspiratie bij buitenlandse modellen en voorbeelden zoals RTI. In dit model wordt in functie van de zorgnood van de leerling en via steeds toenemende intensiteit van remediëring ertoe gepoogd zoveel mogelijk leerlingen te laten aansluiten bij de algemene leerdoelen. Dit wordt gerealiseerd via een systeem van permanente screening, interventie en monitoring die wordt uitgevoerd in de klas of taakklas. Hierbij wordt nagegaan of de draagkracht van schoolteams niet wordt overschreden en de betrokken leerlingen voldoende leerwinst genereren.

Deze evolutie zal dus stapsgewijs en op een haalbaar tempo moeten verlopen. We blijven daarom ook een volwaardige plaats geven aan het buitengewoon onderwijs en zullen het kwalitatief versterken waar nodig.

Het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding wordt uitgerold en geëvalueerd in functie van mogelijke bijsturing.

2. Het ondersteuningsmodel behoudt voorlopig nog dezelfde werking.

Kinderen met een beperking proberen we, met extra ondersteuning, in het gewoon onderwijs les te laten volgen, maar in de praktijk is dat niet voor iedereen mogelijk. Scholen kunnen beslissen om kinderen, die omwille van zware zorgen het gemeenschappelijk curriculum niet kunnen volgen, niet op te nemen tenzij school en ouders in onderling overleg akkoord zijn over een aangepast traject. In geval van discussie ligt de beslissing, na overleg met de ouders, finaal bij de leerkrachten en schooldirecties op basis van objectieve diagnostiek. Indien een school beslist om een leerling te weigeren moet men hiervoor de disproportionaliteit van de te treffen maatregelen kunnen aantonen.

Leerlingen die vandaag al recht hebben op ondersteuning zullen deze ondersteuning ook blijven krijgen. Ook de functie van ondersteuner blijft bestaan. Ondersteuners blijven hun taak als ondersteuner opnemen.

De huidige werkwijze van het ondersteuningsmodel zal in het schooljaar 2020-2021 gecontinueerd worden. Op basis van de evaluatie van het ondersteuningsmodel zal in de tussentijd een definitief model voor ondersteuning voorbereid worden.

3. De afschaffing van het M-decreet en de invoering van het begeleidingsdecreet, inclusief het definitieve ondersteuningsmodel, wordt niet overhaast gerealiseerd.

Na de transitieperiode zal een definitief model voor ondersteuning ingevoerd worden. De ontwikkeling van een definitief ondersteuningsmodel zal deel uitmaken van het nieuwe begeleidingsdecreet. Netoverschrijdende samenwerking zal hierbij een belangrijk uitgangspunt zijn waarbij de ondersteuning van de leerling snel en efficiënt kan worden ingezet, dicht bij de leerling en de leerkracht.

Een begeleidingsdecreet wordt voorbereid tijdens het huidige en het volgende schooljaar. Er wordt voldoende tijd uitgetrokken voor voorbereiding en overleg. Zo willen we vermijden dat een nieuw regelgevend kader overhaast wordt ingevoerd. Een nieuw begeleidingsdecreet gaat ten vroegste van start in schooljaar 2021-2022. Scholen, leraren maar ook ouders dienen grondig geïnformeerd te worden over het nieuwe decreet. De uitrol vergt gerichte nascholing en ondersteuning. Het zal immers een paradigmashift inhouden.